

เทคนิคการบรรเลงเดี่ยวโหวดและการถ่ายทอด

The Wode Solo Techniques and The Way to Transmit them in Isan Culture, Thailand

บุลากร สมไสย¹, ทินกร อัดไพบูลย์², อุรารมย์ จันทมาลา³

Bulakorn Somsai¹, Tinnakorn Attaphaibun², Urarom Chanthamala³

บทคัดย่อ

โหวดเป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานประเภทเป่า แต่เดิมเป็นของเล่นของชาวอีสานที่ใช้สำหรับแกว่งและขว้าง โดยเรียกการละเล่นนี้ว่าการแกวโหวด ต่อมานายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ ได้พัฒนาโหวดให้สามารถบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีประเภทอื่นๆได้ และเป็นเครื่องดนตรีที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบัน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวโหวดและการถ่ายทอด โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเก็บข้อมูลภาคสนามตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2555 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต เกี่ยวกับประวัติและผลงาน เทคนิคการบรรเลงเดี่ยวโหวดและวิธีการถ่ายทอด ของศิลปินพื้นบ้าน 4 ท่านได้แก่ 1.นายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ 2.นายบัญญัติ ขอบบุญ 3.นายถวิล ศรีกำพล 4.นายบรรทง ปัตลา ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า เทคนิคการบรรเลงเดี่ยวโหวดแบ่งเป็น 2 แบบหลักๆ คือ 1.เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการใช้ลม ได้แก่ เทคนิคเป่าผ่อนลม เทคนิคเป่าอ้วนเสียง เทคนิคเป่าตัดลม เทคนิคกักลม เทคนิคเป่าสะบัดลิ้น 2.เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการใช้เสียง ได้แก่ เทคนิคเป่าควบเสียง เทคนิคเป่าม้วนเสียง เทคนิคเป่าเอื้อนเสียง เทคนิคเป่าสะอื้นเสียง เทคนิคเป่าตอดเสียง เทคนิคเป่ากวาดเสียง เทคนิคเป่าสะบัดเสียง เทคนิคเป่าหลบเสียงและ เทคนิคบรรเลงโหวด 2 มือ ส่วนการถ่ายทอดการเป่าโหวดของศิลปินพื้นบ้านทั้ง 4 ท่าน มีการถ่ายทอดทั้งในรูปแบบเป็นกลุ่มและตัวต่อตัว ครูถ่ายทอดโดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ มีการอธิบายลักษณะของเทคนิคการบรรเลงอย่างชัดเจน มีการสาธิต แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามทีละประโยค มีการจำเสียง เทคนิคและการท่วงโน้ตอย่างชัดเจน การถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวโหวด เป็นการถ่ายทอด

¹ นิสิตระดับปริญญาโท, หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master of Arts program, Field Music. College of Music. MahaSarakhm University.

² Assistant Professor College of Music. MahaSarakhm University.

³ Assistant Professor, Faculty of Fine and Applied Arts, Mahasarakham University.

ที่มีลำดับชั้นอย่างชัดเจน ศิลปินพื้นบ้านแต่ละท่านเป็นครูผู้ถ่ายทอดที่ดี มีการสอนตามหลักการทางการศึกษา มีการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ มีความเข้าใจด้านพฤติกรรมและธรรมชาติการเรียนรู้ของลูกศิษย์ มีการถ่ายทอดจากง่ายที่ง่ายไปสู่สลับที่ยาก

คำสำคัญ: โหวด, เทคนิคการบรรเลงเดี่ยว, การถ่ายทอด,

Abstract

Whode is an Isan folk wind instrument. . At first it was a kind of toy which Isan people used for swinging and throwing in a folk play performance called NgaewWhode. Afterwards, Mr. SongsakPrathumsin developed it to an instrument which could be performed together with other musical instruments. And at the present, it has become a popular musical instrument.

This qualitative research aimed at investigating the Whode solo techniques and the ways to transmit them. Data were collected by a literary investigation and a field study from November 2012 to November 2013. Research instruments were an interview form, a focus group discussion form, and an observation form. Their contents consisted of the backgrounds, the works, the Whode solo techniques, and the ways to transmit them through these 4 folk artists : 1) Mr. SongsakPrathumsin, 2) Mr. BanchaChopbun, 3) Mr. ThawinSrikamphon, and 4) Mr. BanthongPatla. The author analyzed the data according to research purposes and presented them by means of a descriptive analysis.

Research results revealed that Whode solo techniques are divided into 2 main techniques : 1) The technique of wind control consisting of a technique of blowing the Whode with a light breath, a technique of blowing the Whode with a controlled breath imitating a natural sound, a technique of blowing the Whode with a short breath, a technique of blowing the Whode with a deep breath, and a technique of blowing the Whode with a shaking tongue, and 2) The technique of sound control consisted of a technique of blowing the Whode with a double sound at the same time, a technique of blowing the Whode with a wind treath for making a wind sound, a technique of blowing the Whode with a controlled breath for making a portamento, a technique of blowing the Whode with a controlled breath for making a sobbing sound, a technique of blowing the Whode for making a short sound, a technique of blowing the Whode for making a passing wind sound, a technique of blowing the Whode for making shaking sound, a technique of blowing the Whode for making an out of tune sound. Techniques of performing the Whode with two hands and techniques of transmitting knowledge on the Whode performance through four folk artists were transmitted both the forms of group transmission and individual transmission. The masters transmitted this knowledge to learners by focusing

on practical process, described details of performing techniques, demonstrated steps of performance and instructed learners to follow them step by step, emphasized the learners to recall the sounds, techniques and to recite musical notes. The transmission of the Whode solo techniques was a systematic process. Each folk artist mastered the transmission of knowledge, taught learners according to educational principles, used learning theories, understood learning behavior and nature of learners, and transmitted performing techniques from easy techniques to difficult techniques.

Keywords : Whode, Solo Techniques, The Way to Transmit

บทนำ

โหวดเป็นเครื่องดนตรีประเภทพื้นบ้านอีสานประเภทเป่า ที่มีเสียงไพเราะโหยหวน ใช้บรรเลงในวงโปงลาง ทำหน้าที่ดำเนินทำนอง เสียงของโหวดทำให้ลักษณะของทำนองในวงโปงลางมีความอ่อนโยนมากขึ้น มีลายที่ใช้ในการบรรเลงเดี่ยวโดยเฉพาะ และมีการนำไปใช้บรรเลงประกอบเพลงลูกทุ่งหมอลำ เพลงลูกทุ่งอีสาน เพลงเพื่อชีวิต เพื่อให้ได้สีสันเสียงและกลิ่นอายของความเป็นอีสาน

แต่เดิมนั้นโหวดไม่ได้เป็นเครื่องดนตรีที่สามารถบรรเลงเป็นเพลงได้ แต่เป็นของเล่นอย่างหนึ่งของชาวอีสานใช้แกว่งเล่นตามท้องไร่ท้องนา ซึ่งมีท่อนโหวดหรือลูกโหวด ประมาณ 6 – 7 ลูก การเล่นโหวดนั้นจะนิยมเล่นช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวประมาณช่วง เดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม พร้อมๆ กับการเล่นว่าวสะนู (ทินกร อัดไพบูลย์ 2554:59) การเล่นโหวดถือเป็นการละเล่นพื้นบ้านอย่างหนึ่งที่สนุกสนาน มีชื่อเรียกว่า “การแกวโหวด” สาเหตุที่เรียกว่าแกวโหวดเนื่องจาก เมื่อมีลมมากระทบกับท่อนโหวดจะมีเสียงดัง “แกวๆ” หรือ “ลาวๆ” (ปิยพันธ์ แสนทวีสุข 2547:166)

วัสดุที่ใช้ทำโหวดแกวจะเป็นวัสดุที่ทำได้ทั่วไปในขณะนั้น ลูกโหวดหรือท่อนโหวด จะทำจากตอฟางโดยตัดขังข้อ (ตัดตามข้อ) หรือทำจากไม้ไผ่เขี้ย หัวโหวดจะทำจากดินเหนียวหรือขี้สูด แล้วนำ

ลูกโหวด มามัดรวมกันด้วยเชือกหรือติดด้วยขี้สูดกับแกนโหวด ซึ่งทำด้วยไม้ไผ่

การแกวโหวดนั้น ผู้ที่จะแกวโหวด จะต้องขึ้นไปอยู่บนที่สูงเช่น โพน (จอมปลวกขนาดใหญ่) หรือ ลอมข้าว (กองมัดข้าวที่เรียงกันไว้อย่างเป็นระเบียบเตรียมไว้สำหรับการนวดข้าว) การที่โหวดจะลอยไปได้ไกลหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับน้ำหนักที่พอเหมาะของหางโหวดด้วย เมื่อแกวโหวดฟังเสียงจนเป็นที่พอใจแล้ว ก็จะทิ้งโหวดให้ลอยไปในอากาศ หากโหวดของใครลอยไปได้ไกลกว่าจะเป็นผู้ชนะ โหวดที่หมุนเป็นเกลียวขณะที่ลอยไปในอากาศจะให้เสียงไพเราะกว่าโหวดที่ลอยไปตรงๆ จึงมีการทำแกนโหวดให้มีลักษณะเฉียงคล้ายเกลียวสว่าน ในบางครั้งมีการเล่นโหวดในตอนกลางคืน มีการจุดไฟที่หางโหวดซึ่งทำมาจากไม้ล้าปอกก็เป็นที่สนุกสนานไปอีกแบบ ในบางครั้งมีการนำโหวดมาเป่าขณะจะไปเลี้ยงควาย เสียงโหวดที่เป่า ดัง “ก็แลวก่อมก้อยก็แลวก่อมก้อย” ฟังแล้วเพลิดเพลินยิ่งนัก (สุระศิลป์ ชินโซ : สัมภาษณ์: 2555)

โหวดเริ่มมีมาแต่เมื่อใดนั้นยังไม่มีหลักฐานที่สามารถยืนยันได้แน่ชัด แต่มีความเกี่ยวข้องกับตำนานบุญบังไฟ กล่าวคือในนิทานพื้นบ้านเรื่อง “พญาคันคาก” ได้เล่าถึงสงครามระหว่างพญาแถนที่อยู่บนสวรรค์ชั้นฟ้า กับพญาสัตว์ทั้งหลาย โดยมีพญาคันคากเป็นแม่ทัพใหญ่ฝ่ายสัตว์โลก สาเหตุของสงครามนั้นเป็นเพราะพญาแถน

เทวดาเป็นผู้มีหน้าที่ดลบันดาลให้ฝนตก แต่ไม่ได้ทำหน้าที่เพราะมัวแต่เพลิดเพลินเสวยสุขอยู่ในทิพย์วิมาน ทำให้ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลเป็นเวลาถึง 7 ปี 7 เดือน กับอีก 7 วัน เป็นเหตุให้สรรพสัตว์ในโลกเกิดความอดอยาก เพราะความแห้งแล้ง ทำให้พืชและสัตว์ล้มตายเป็นจำนวนมาก เมื่อทนความแห้งแล้งไม่ไหว พญาคันคากจึงจัดทัพขึ้นไปรบกับพญาแถน โดยให้พญาปลวกสร้างจอมปลวกสูงขึ้นไปจนถึงสวรรค์ โดยให้พญามอดขึ้นไปเป็นทัพแรก แล้วเจาะกินตำมอาวุธของเทวดาให้ผุพัง ฝ่ายพญาแมงป่องก็นำทัพแมงป่องเข้าไปซ่อนในซุดเกราะของเทวดา หากเทวดาใส่เสื้อเกราะก็จะถูกแมงป่องต่อย เมื่อจัดการตามแผนดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว พญาคันคากก็ยกทัพใหญ่ขึ้นไปรบกับพญาแถน พญาแถนมัวแต่เพลิดเพลินเสวยสุข จึงไม่ได้เตรียมการสู้รบ พร้อมทั้งอาวุธหอกดาบก็ใช้การไม่ได้ เพราะตำมถูกกัดผุพังหมด ทหารก็สวมเสื้อผ้าไม่ได้ เพราะทัพแมงป่องต่อย ในที่สุดพญาแถนก็แพ้สงคราม พญาแถนจึงได้ให้คำมั่นสัญญาว่าจะบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลตลอดไป ขอเพียงแต่ให้ฝ่ายพื้นโลกส่งสัญญาณอย่างใดอย่างหนึ่งแจ้งให้พญาแถนทราบว่าจะถึงฤดูกาลที่จะต้องปล่อยฝนแล้ว และเมื่อได้รับน้ำฝนเพียงพอแล้วก็ต้องส่งสัญญาณบอกเช่นกัน ทางฝ่ายพญาคันคากจึงแจ้งแก่พญาแถนว่าจะให้สัญญาณเป็นอย่างไร

1. ถ้าต้องการให้พญาแถนปล่อยน้ำฝน จะจุดบั้งไฟลอยขึ้นไปบนสวรรค์

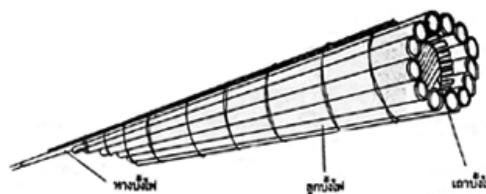
2. ถ้าต้องการให้พญาแถนหยุดฝน เมื่อใดจะแกว่งโหวดและทิ้งโหวดให้ลอยขึ้นไปบนท้องฟ้าเพื่อเป็นสัญญาณ

ด้วยเหตุนี้เราจึงมีประเพณีจุดบั้งไฟ เพื่อส่งสัญญาณให้พญาแถนดลบันดาลให้ฝนตก และมีการเล่นโหวดในฤดูเกี่ยวข้าว เพื่อส่งสัญญาณให้พญาแถนหยุดปล่อยน้ำฝน (ธิดา แวนประชา : 2547 : 33)

นอกจากโหวดและบั้งไฟจะมีความเกี่ยวข้องกัน ในตำนานบุญบั้งไฟแล้ว บั้งไฟและ

โหวดยังมีลักษณะที่คล้ายกันอีกด้วย กล่าวคือ บั้งไฟในสมัยก่อนมีรูปร่างลักษณะแทบจะเหมือนกับโหวดทุกประการ มีทั้งส่วนหัวโหวด ลูกโหวด และลูกที่ยาวที่สุด คนสมัยก่อนเรียกว่าลูกโป้(ลูกที่ยาวที่สุดของโหวด) เป็นหางบั้งไฟด้วย สันนิษฐานว่าบั้งไฟนั้นอาจจะพัฒนามาจากโหวด คือมีผู้พัฒนาการเล่นโหวดจากการแกว่งด้วยแรง มาเป็นการจุดให้ลอยขึ้นไปบนฟ้าแทน โดยอัดดินประสิวดินดำเข้าไปในแกนโหวด จนกลายเป็นบั้งไฟที่สามารถลอยขึ้นไปบนอากาศได้ แต่ในปัจจุบัน บั้งไฟทำขึ้นเพื่อการแข่งขันจึงตัดส่วนที่ไม่มีควมจำเป็นอย่างลูกโหวดบั้งไฟออกไป จึงทำให้บั้งไฟไม่มีลักษณะคล้ายกับโหวดเหมือนในสมัยก่อน แต่ก็ยังมีบั้งไฟเอ้หรือบั้งไฟเสียง

(เอ้ เป็นภาษาอีสาน หมายถึง ประดับ ตกแต่งให้สวยงาม) ที่ยังคงลักษณะแบบบั้งไฟในสมัยก่อนที่คล้ายกันกับโหวดซึ่งเป็นหลักฐานว่าบั้งไฟนั้นอาจจะพัฒนามาจากโหวดก็เป็นได้

โครงสกรับั้งไฟ

บั้งไฟ

ใน พ.ศ. 2516 นายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ ชาวอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ได้พัฒนาโหวดมาเป็นเครื่องดนตรี โดย ปรับตั้งเสียงให้ มี 5 เสียง ได้แก่ โด เร มี ซอล ลา และได้เพิ่มจำนวนลูกโหวดจากที่มีจำนวน 7 ลูก เป็น 12 ลูก เท่ากับจำนวนลูกของเครื่องดนตรีโปงลางที่ได้มีการพัฒนามาก่อนหน้านี้

ต่อมาไม่นานก็ได้พัฒนาไวโอลินให้มีเสียง 7 เสียง คือ เพิ่มเสียง ที และเสียง ฟา เข้าไปเพื่อลดข้อจำกัดในการบรรเลง หรือเพื่อใช้บรรเลงเพลงลูกทุ่ง แต่ไวโอลินที่ใช้ในการบรรเลงลายเพลงพื้นบ้านอีสานก็ยังคงเป็นไวโอลินที่มี 5 เสียง

ลายเพลงที่ใช้บรรเลงไวโอลิน นั้นพัฒนาและดัดแปลงจาก ลายหลักของแคนที่มีอยู่เดิม เช่น ลายใหญ่ ลายสาวน้อยหยิกแม่ ลายอ่านหนังสือ ลายสุดสะแนน เป็นต้น

เมื่อมีเครื่องดนตรีไวโอลินเกิดขึ้น ช่างทำแคนที่อยู่ตามจังหวัดต่างๆ ก็หันมาผลิตไวโอลินขายควบคู่กับแคนซึ่งทำอยู่เดิม ทำให้ไวโอลินแพร่กระจายไปทั่วภาคอีสาน มีศิลปินพื้นบ้านหลายท่าน ที่มีความชำนาญในการเป่าไวโอลินซึ่งผู้วิจัยสนใจศึกษาเทคนิคการเป่าไวโอลินและวิธีการถ่ายทอด ของบุคคลดังต่อไปนี้

นายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์เป็นบุคคลผู้มีความสามารถได้การบรรเลงเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานได้หลายชนิด ทั้งพิณ แคน โปงกลาง และไวโอลิน ทั้งยังเป็นผู้นำไวโอลินมาพัฒนาจนเป็นเครื่องดนตรีที่นิยมเล่นกันแพร่หลาย ทั้งยังเป็นหนึ่งในคนกลุ่มแรกๆ ที่เริ่มนำเครื่องดนตรีอีสาน ทุกชนิดมาบรรเลงรวมวงจนกลายเป็นวงโปงกลางดังที่เห็นในปัจจุบัน

นายบัญชา ขอบบุญ เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการบรรเลงเดี่ยวไวโอลิน ในมีแนวทางการบรรเลงคล้ายกับอาจารย์ทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ เป็นผู้ร่วมก่อตั้งวงไวโอลินเสียงทองหนองพอก ร่วมกับอาจารย์ทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์

นายบรรทง บัตลา เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการบรรเลงเดี่ยวไวโอลิน เป็นลักษณะลายไวโอลินที่บรรเลงประกอบการลำภูไท โดยบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีอื่นๆ ได้แก่ พิณ แคน และปี่ภูไท

นายถวิล ศรีกำพล เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการบรรเลงเดี่ยวไวโอลิน และมีลายไวโอลินที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นมือไวโอลินโปงกลางหนุ่มมะพร้าวหัวสาวดอกคูณ ซึ่งเป็นวงโปงกลางใน

ยุคแรกๆ ที่เริ่มมีการผสมวงของเครื่องดนตรีอีสานในรูปแบบของวงโปงกลาง

ในปัจจุบันไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีที่นิยมเล่นกันแพร่หลาย สามารถบรรเลงทั้งการบรรเลงเดี่ยว และบรรเลงรวมวงร่วมกับเครื่องดนตรีอื่นในวงโปงกลางได้อย่างไพเราะ นอกจากนี้ยังมีการใช้ไวโอลินบรรเลงประกอบเพลงลูกทุ่งอีสาน เพลงลูกทุ่งหมอลำ ช่วยให้บทเพลงเหล่านั้นมีความไพเราะและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และมีการบรรจุหลักสูตรการเรียนการสอนไวโอลิน ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และในมหาวิทยาลัย มีการส่งเสริมการบรรเลงเดี่ยวไวโอลิน โดยการจัดประกวดบรรเลงเดี่ยวไวโอลิน ในงานเทศกาลประจำปีต่าง ๆ ในภาคอีสาน ลายที่นิยมบรรเลงเดี่ยวได้แก่ ลายสาวน้อยหยิกแม่ ลายลำเพลิน ลายสุดสะแนน ซึ่งผู้บรรเลงจะต้องใช้ทักษะและเทคนิคขั้นสูงในการบรรเลงเป็นอย่างมาก

จากความสำคัญที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นประโยชน์ของการศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวไวโอลิน และเทคนิคการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวไวโอลิน ของ นายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ นายบัญชา ขอบบุญ นายบรรทง บัตลา และอาจารย์ถวิล ศรีกำพล ซึ่งแต่ละท่านมีเทคนิควิธีการบรรเลงและรูปแบบของลายแตกต่างกัน ทั้งอาจจะมีวิธีการถ่ายทอดแตกต่างกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์และพัฒนารูปแบบการบรรเลงเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานชนิดนี้ให้คงอยู่คู่กับชาวอีสานและประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวไวโอลิน
2. เพื่อศึกษาวิธีการถ่ายทอดการเป่าไวโอลิน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสังเกต ใช้สังเกตเทคนิคในการบรรเลง ลักษณะของเทคนิค ทำทางการเป่า ลายเพลงที่ใช้บรรเลง และใช้สังเกตวิธีการถ่ายทอดการเป่าโหวดของศิลปินผู้บรรเลงโหวด

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติส่วนตัว การดำเนินชีวิต ผลงาน เทคนิคการบรรเลง และวิธีการถ่ายทอดการเป่าโหวดของศิลปินผู้บรรเลงโหวด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เทคนิคการบรรเลงเดี่ยวโหวดและวิธีการถ่ายทอดการเป่าโหวด ซึ่งศึกษาจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1.1 เอกสารที่เกี่ยวกับโหวด

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการถ่ายทอด

1.3 เอกสารทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ ทฤษฎีสุนทรียภาพ และทฤษฎีเสียง

1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบทพื้นที่ที่ทำการวิจัย ซึ่งพื้นที่คือจังหวัดร้อยเอ็ด

1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมอีสาน

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสังเกตและสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามความมุ่งหมาย

2.1 การสังเกต ผู้วิจัยได้สังเกตลักษณะการบรรเลงโหวดของศิลปินทั้ง 4 ท่าน เพื่อให้ทราบถึงเทคนิคที่ใช้ในการบรรเลง และวิธีการที่ใช้ถ่ายทอดการเป่าโหวด

2.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ตามแนวทางแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงประวัติ

และผลงานของศิลปินเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวโหวด รวมถึงวิธีการถ่ายทอดการเป่าโหวด

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจงศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวโหวดและวิธีการถ่ายทอดของศิลปิน 4 ท่าน ได้แก่

1. นายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์

2. นายบัญชา ขอบบุญ

3. นายถวิล ศรีกำพล

4. นายบรรทง ปัตลา

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวโหวดและวิธีการถ่ายทอดการเป่าโหวดของศิลปินทั้ง 4 ท่าน

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัยโดยเริ่มจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์และสังเกตตามเครื่องมือที่ใช้วิจัย พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลโดยการบินที่กวีดีโอ ถ่ายภาพนิ่ง และจดบันทึกข้อมูล

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ กล้องถ่ายวีดีโอ กล้องถ่ายภาพดิจิทัล โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และ สมุดจดบันทึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้อาจจัดหมวดหมู่แล้ววิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. วิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงเดี่ยวไวโอลินของศิลปินทั้ง 4 ท่าน

2. วิเคราะห์วิธีการถ่ายทอดการเป่าไวโอลินของศิลปินทั้ง 4 ท่าน

สรุปผลการวิจัย

1. เทคนิคในการบรรเลงเดี่ยวไวโอลินแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1.1 เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการใช้ลม 1.2 เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการใช้เสียง

1.1 เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการใช้ลม มีดังต่อไปนี้

1.1.1 เทคนิคเป่าผ่อนลมเป็นเทคนิคการเป่าที่ค่อยๆ ผ่อนลมออกมาอย่างสม่ำเสมอ ลักษณะของเสียงมีความเรียบเนียน มีความดังเสียงที่พอดี เป็นเทคนิคที่พบได้ในหลายเพลงที่มีจังหวะช้า

1.1.2 เทคนิคเป่าอ่อนเสียงหรือเทคนิคคลุกคลิ่น เป็นการทำให้เสียงที่เป่าออกมามีลักษณะเป็นคลื่น เนื่องจากลมที่เป่าลงไปในกลุ่มหลอดมีความเปลี่ยนแปลงหนักและเบาสลับกัน ซึ่งทำได้โดยการกระดิกหลอดขึ้นลงทำให้ลมที่เข้าไปกระทบกับลูกหลอดกระทบเต็มทีบ้างผ่านออกข้างนอกบ้าง หรืออีกวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดความหนักเบาของลมจากการขยับของหน้าท้องก็สามารถทำได้

1.1.3 เทคนิคกักลมเป็นเทคนิคที่สำคัญอย่างหนึ่ง เนื่องจากหลอดเป็นเครื่องดนตรีที่เป่าลมออกมาเพียงอย่างเดียวและในหลายบางลายเป็นลายที่มีความเร็วและถี่กระชั้นทำให้มีเวลาน้อยที่จะหายใจ ผู้บรรเลงจึงจะต้องเก็บลมไว้ในส่วนต่างๆ เช่น กระพุ้งแก้ม และเป่าออกไป มีลักษณะคล้ายกับการระบายลมของปี่และขลุ่ย

1.1.4 เทคนิคเป่าตัดลมเป็นเทคนิคที่ทำให้เกิดเสียงที่สั้น และแบ่งเสียงออกเป็นพยางค์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนของเสียงที่เป่าออกมา ซึ่งการตัดลมสามารถทำได้ 2 วิธี 1.การตัดลมที่ริมฝีปากมีลักษณะคล้ายกับการออกเสียง ผุบผุบ แต่ไม่ออกเสียง 2.การตัดลมด้วยลิ้นมีลักษณะคล้ายกับ

การออกเสียง ถุดถุด แต่ไม่ออกเสียง มีเพียงลมเท่านั้นที่ออกมา

1.1.5 เทคนิคการเป่าสะบัดลิ้นเป็นเทคนิคที่ยังไม่พบในการบรรเลงไวโอลินที่บ้านอีสานผู้บรรเลงไวโอลิน เป็นเทคนิคที่พบในการบรรเลงแคน ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะสามารถนำมาทำได้ในหลายเพลงที่มีความสนุกสนานเร้าใจ มีลักษณะการเป่าลมออกไปพร้อมกับการตัดลิ้นที่คล้ายกับการออกเสียง ร.เรื่อ แต่ไม่ออกเสียง

1.2 เทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการใช้เสียง

1.2.1 เทคนิคเป่าควบเสียงเป็นเทคนิคที่บรรเลงจากเสียงหนึ่งแล้วไปยังอีกเสียงหนึ่งโดยใช้ลมเดียวในการบรรเลงทำให้เกิดสำเนียงเสียง ปรากฏมากในหลายอ่านหนังสือ หรือลายต่างๆ ที่เลียนแบบทำนองลำ เพื่อให้มีความคล้ายกับเสียงลำนั้นๆ รวมเรียกว่าการควบเสียงหรือเสียงเลื่อนก็ได้ ในการบันทึกโน้ตจะมีลักษณะเป็นตัวโน้ตที่ขีดเส้นใต้ ซึ่งหมายถึงเป่าสองเสียงแต่ใช้ลมเดียว

1.2.2 เทคนิคเป่าม้วนเสียง เป็นเทคนิคที่มีลักษณะการย้อนโน้ตกลับมาข้างหลังเหมือนการม้วนกลับก่อนจะดำเนินทิศทางเสียงต่อไปข้างหน้า เพื่อให้เกิดสำเนียงเสียงที่ไพเราะ ซึ่งในการม้วนเสียงจะต้องใช้ลมเดียวในการม้วนเสียงไม่ตัดลมเพื่อให้เกิดการแยกพยางค์

1.2.3 เทคนิคเป่าเอื้อนเสียง เป็นเทคนิคในการบรรเลงที่บรรเลงเสียงที่สูงขึ้นไปกว่าเสียงหลักแล้วค่อยกลับลงมาสู่เสียงของทำนองหลักและยึดทำนองที่เป็นลูกตกสุดท้ายให้ยาวออกไปกว่าเดิม ในการเอื้อนผู้บรรเลงจะต้องเป่าลมเดียวไม่ตัดลมระหว่างเสียงที่สูงกว่าลงมาหาเสียงหลัก

1.2.4 เทคนิคเป่าสะอื้นเสียง เป็นเทคนิคการบรรเลงที่คล้ายกับการสะอื้นในเวลาร้องไห้ มีความใกล้เคียงกับเทคนิคการเอื้อนเสียง แต่มีจังหวะสะดุดก่อนที่จะเอื้อนลงมาสู่เสียงหลัก

1.2.5 เทคนิคเป่าตอดเสียง เป็นเทคนิคที่พบได้ในเสียงสุดท้ายเวลาจบลายเท่านั้น

มีลักษณะการบรรเลงโดยตัดลม จากตัดลมห่างๆ และถี่ขึ้นเรื่อยๆ จนจบสาย คล้ายกับจังหวะในการตีกลองเพล

1.2.6 เทคนิคเป่ากวาดเสียงหรือเป่า รูดเสียงเป็นเทคนิคที่มีลักษณะเป่ารูดเสียงหรือลาก เสียงผ่านหลายๆ เสียงด้วยความเร็วโดยใช้ลมเดียว จากเสียงที่ต่ำกว่าไปเสียงที่สูงกว่า หรือจากเสียงที่ สูงลงมาเสียงที่ต่ำ

1.2.7 เทคนิคเป่าสะบัดเสียงเป็น เทคนิคที่เกิดขึ้นโดยการสะบัดถี่ๆของข้อมือ ทำให้ เกิดการสลับกันอย่างรวดเร็วระหว่างเสียงสองเสียง

1.2.8 เทคนิคเป่าหลบเสียงเป็น เทคนิคที่ใช้หลบหลีกเลี่ยงที่โหวดไม่สามารถ บรรเลงได้ เนื่องจากโหวด ที่นิยมใช้จะมี 5 เสียง คือ โด เร มี ซอล ลา และในบางครั้งในลายเพลงจะมีเสียง ที่อยู่นอกกระบอกเสียงของโหวด เช่น เสียง ที่ และเสียง ฟา ผู้บรรเลงสามารถใช้เสียงอื่นบรรเลง แทนได้

1.2.9 เทคนิคบรรเลงโหวด 2 มือ เป็นเทคนิคที่ใช้ลดข้อจำกัดในการบรรเลงโหวดใน เรื่องของกลุ่มเสียง เนื่องจากลายเพลงบางลาย มีอยู่ หลายกลุ่มเสียง หรือทำนองหลักกลุ่มเสียงหนึ่งและ ทำนองรองที่สอดแทรกในลายจะเป็นอีกกลุ่มเสียง หนึ่ง ซึ่งโหวดหนึ่งดวงจะมีเสียงอยู่เพียงห้าเสียง ในการบรรเลงข้ามกลุ่มเสียงจึงจะต้องใช้โหวดสอง ดวงเปลี่ยนสลับกันไปมา โดยผู้บรรเลงจะต้องฝึก ใช้มือซ้ายและมือขวาให้มีความถนัดในการบรรเลง ใกล้เคียงกัน

2. วิธีการถ่ายทอดการเป่าโหวด มีดังต่อไปนี้

2.1 ส้ารวจความรู้ความสามารถในการบรรเลงโหวดของลูกศิษย์ โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการสอบถาม ให้ลูกศิษย์บรรเลงให้ ฟัง เพื่อการจำแนกกลุ่มและการสอนที่เหมาะสมกับ ระดับทักษะความสามารถของลูกศิษย์

2.2 นำเข้าสู่การเรียนให้ผู้เรียนมีความสนใจโดยให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโหวด

ประวัติความเป็นมาของโหวดส่วนประกอบของ โหวด ตำแหน่งเสียงหรือลำดับเสียงของโหวด

2.3 ฝึกตามแบบฝึกหัดที่กำหนดให้ ในรูปแบบต่างๆ และฝึกอ่านโน้ตไทยไปพร้อมๆกัน

2.4 ฝึกเทคนิคต่างๆในการบรรเลง เพื่อความไพเราะในการบรรเลงโดยสาธิตบรรเลง ลายต่างๆ ที่มีเทคนิคการบรรเลง ชี้ให้เห็นสิ่งที่เป็น เทคนิคการบรรเลง แล้วให้ลูกศิษย์ปฏิบัติตาม

2.5 ฝึกลายบรรเลงต่างตามระดับ ความยาก จากลายที่ง่าย ไปสู่ลายที่ยาก ซึ่งลายที่ ใช้ในการบรรเลงโหวด ซึ่งแบ่งได้เป็นระดับต่างๆดัง ต่อไปนี้

ลายปฏิบัติพื้นฐานจังหวะช้า ได้แก่ ลาย โป่งกลาง ลายรำบายศรี ลายแม่ช้างกลมลูก

ลายปฏิบัติพื้นฐานจังหวะปานกลาง ได้แก่ ลายลมพัดพร้าว ลายลมพัดไผ่

ลายปฏิบัติพื้นฐานจังหวะเร็ว ได้แก่ ลาย นกไซบินข้ามทุ่ง ลายแมงกูดอมดอกออกกลมพัดไผ่

ลายปฏิบัติระดับกลาง ได้แก่ ลายลำเพลิน

ลายปฏิบัติขั้นสูง อย่างมาก ได้แก่ ลาย สาวน้อยหยิกแม่ ลายสุดสะแนน และลายใหญ่

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องเทคนิคการบรรเลง เตี่ยวโหวดและการถ่ายทอด ได้ค้นพบประเด็นที่ สามารถนำมาอภิปรายผลให้สอดคล้องกับความ มุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ประเด็นที่หนึ่ง เทคนิคการบรรเลงเตี่ยวโหวดประเด็นที่สองวิธีการ ถ่ายทอดการเป่าโหวด ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลการ วิจัยตามลำดับดังนี้

1. เทคนิคการบรรเลงเตี่ยวโหวด เกิด ขึ้นจาก ความคิดจินตนาการของศิลปินผู้บรรเลง เพื่อให้เกิดความไพเราะของทำนอง ลักษณะ ของเทคนิคการบรรเลงของศิลปินแต่ละท่านจะมี ลักษณะแตกต่างกันตามประสบการณ์ชีวิต วิถีชีวิต สภาพสังคมวัฒนธรรม ทำให้เกิดการสร้างสรรค์

เทคนิคต่างๆ ขึ้น ยกตัวอย่างเช่น นายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ได้ฟังเสียงของเครื่องดนตรีประเภทต่างๆ จึงได้พัฒนาเทคนิคในการบรรเลงไวโอลินให้มีมาตรฐานการปฏิบัติที่ชัดเจน มีการทำให้เกิดเสียงยาว โดยเทคนิคการเป่าฟ่อนลม ทำให้เกิดเสียงสั้นเป็นพยางค์ โดยเทคนิคการเป่าตัดลม มีเทคนิคการเป่าอ่อนเสียงเพื่อเลียนแบบการฮอนเสียง หรือ ร่อนเสียง ซึ่งเป็นเทคนิคการขับร้องอย่างหนึ่งของหมอลำ มีการประดับทำนองด้วยการเป่าสะบัดเสียง และจากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตและร่วมทดลองปฏิบัติกับศิลปินแต่ละท่านได้แก่ นายบรรพต ปัตลา นายบัญชา ขอบบุญ และนายถวิล ศรีกำพล ยังพบเทคนิคการบรรเลงอื่นๆ ที่เป็นลูกเล่นหรือการประดับทำนองอีกมาก ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ การเลียนแบบ ความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความไพเราะ เกิดสุนทรีภาพ และความงามทางดนตรีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีต่างๆ ได้ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีคอนสตรัคทีวิซึ่มกล่าวว่า ความรู้เกิดขึ้นสร้างขึ้นโดยผู้เรียน ไม่ใช่เป็นการให้จากผู้สอนหรือครู ในขณะที่คอนสตรัคชันนิสซึ่มมีความหมายกว้างกว่านี้คือ พัฒนาการของเด็กในการเรียนรู้มีมากกว่าการกระทำหรือกิจกรรมเท่านั้น แต่รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในตัวเด็กเอง ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอก หมายความว่าเด็กสามารถเก็บข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายนอก และเก็บเข้าไปสร้างเป็นโครงสร้างของความรู้ภายในสมองของตัวเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเอาความรู้ภายในที่เด็กมีอยู่แล้วแสดงออกมาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกได้ซึ่งจะเกิดเป็นวงจรต่อไปเรื่อยๆ คือ เด็กจะเรียนรู้เองจากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมภายนอกแล้วนำข้อมูลเหล่านั้นกลับไปภายในสมองผสมผสานกับความรู้ภายในที่มีอยู่แล้ว แสดงความรู้ออกมาสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก

ทฤษฎีของวัฒนธรรมและสังคม ผู้เชี่ยวชาญชื่อเลฟวีโกตสกี (Lev Vygotsky) ซึ่งใช้ทฤษฎีนี้ กล่าวว่า สังคมและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมความฉลาดและกระบวนการเรียน

รู้ในพัฒนาการของเด็ก วีโกตสกีเชื่อว่าตัวเรามีปฏิสัมพันธ์ที่สัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะทำให้เราเป็นมนุษย์ที่มีความฉลาดและแตกต่างจากสัตว์

พอลคอบบี้ (Paul Cobb) และอลิซาเบ็ธบอตต์ (ElizabethBott) ก็ได้สรุปว่าความฉลาดและการเรียนรู้ต้องการทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก คือผู้เรียนจะต้องได้ข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกในขณะที่เดียวกันก็ต้องนำข้อมูลภายนอกเข้ามาผสมผสานกับความรู้หรือโครงสร้างที่มีอยู่ในตัวเองและสร้างเป็นความรู้ใหม่ ดังนั้นจึงเกิดสะพานเชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอกสังคมวัฒนธรรมและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียนเองซึ่ง คนเราไม่ได้รับความคิดมาจากคนอื่นแต่เราสร้างความคิดขึ้นมาเอง

กิลฟอร์ด (Guilford, 1967) ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดแบบแยกนัย (Divergent thinking) คือคิดหลายทางหลายแง่มุมคิดกว้างไกล ลักษณะการคิดเช่นนี้นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์แปลกใหม่ รวมทั้งการแก้ปัญหาได้สำเร็จ การคิดแบบแยกนัยนี้ประกอบด้วยความคิดริเริ่ม (Originality) ความคล่องในการคิด (Fluency) ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) และความละเอียดลออ (Elaboration)

กานดา ทิววัฒน์ปกรณ์ (2543 : 8-9) อ้างอิงจากเวสคอตและสมิท (Wescott and Smith, 1967) มีความเห็นสอดคล้องกับเดรดดาห์ล (Drevdahl, 1960) ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่รวมการประสบการณ์เดิมของแต่ละคนมาจัดให้อยู่ในรูปแบบใหม่ การจัดรูปใหม่ของความคิดนี้เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ระดับโลกก็ได้

“สุนทรียศาสตร์”คือศาสตร์ว่าด้วยความงามหรือสิ่งที่งามโดยเฉพาะ ก็คือความงามในศิลปะพร้อมด้วยมาตรการสำหรับทดสอบคุณค่าศิลปะ”

“สุนทรียศาสตร์”หมายถึงการศึกษาความรู้สึกโดยธรรมชาติของคนเราทุกคนซึ่งรู้จักค่าของ

วัตถุที่งาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเสียง และถ้อยคำที่ไพเราะ”

“สุนทรียภาพ” (Aesthetic) หมายถึง ความซาบซึ้งจากการได้สัมผัสในคุณค่าของสิ่ง ที่งาม ไพเราะหรือรื่นรมย์ ไม่ว่าจะจากการสัมผัส ธรรมชาติหรืองานศิลปะ ซึ่งความรู้สึกลึกซึ้งซึ่งใน คุณค่าดังกล่าวย่อมจะมีการพัฒนาเป็นลำดับได้ ด้วยประสบการณ์ การศึกษา การอบรมฝึกฝน จน เป็นอุปนิสัยเกิดเป็นรสนิยม (Taste) ขึ้นในตัวบุคคล นั้น “สุนทรียภาพ” หรือ “ความสุนทรีย์” ที่เกิดขึ้นในตัว บุคคลได้นั้น เป็นความรู้สึกที่บริสุทธิ์โดยไม่ประสงค์ สิ่งใด เป็นการรับรู้ที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง

2. วิธีการถ่ายทอดการเป่าโหวด ศิลปิน แต่ละท่านมีวิธีการในการถ่ายทอดการเป่าโหวด แตกต่างกัน ซึ่งการถ่ายทอด มีการจำแนกกลุ่ม ระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนเพื่อให้ง่าย ต่อการถ่ายทอด มีการนำเข้าสู่การสอนโดยการ สาธิตการบรรเลง มีการเล่าประวัติความเป็นมาของ โหวดทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ สาธิต บทเพลงต่างๆให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม มีการฝึกตาม แบบฝึกหัดต่างๆ มีการฝึกปฏิบัติลายเพลงต่างๆ จากเพลงที่ง่ายไปสู่บทเพลงที่ยาก ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดทฤษฎีต่างๆดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้จากการเก็บข้อมูล (Retention Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวว่าความสามารถ ในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะเก็บข้อมูล และเรียกข้อมูลที่เก็บเอาไว้กลับคืนมาทั้งนี้รวมถึง รูปแบบของข้อมูลความถี่ของข้อมูลจากการ เรียนรู้ขึ้นต้นแล้วนำไปปฏิบัติ

ทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้การโยกย้ายปรับ เปลี่ยนข้อมูล (Transfer Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวว่า การเรียนรู้มาจากการใช้ความเชื่อมโยงระหว่าง ความเหมือนหรือความเกี่ยวข้องระหว่างข้อมูลใหม่ กับข้อมูลเก่าทฤษฎีนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลขั้นต้นที่เก็บ เอาไว้ด้วยเช่นกัน

ทฤษฎีของความกระตือรือร้น (Motivation Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวว่าความสามารถในการ เรียนรู้ขึ้นอยู่กับความตั้งใจที่จะเรียนรู้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความสนใจความกังวลการประสบความสำเร็จ และผลที่จะได้รับด้วยเช่นถ้าทำอะไรแล้วได้ผลดี เด็กจะรู้สึกว่ามันเองประสบความสำเร็จก็จะมี ความกระตือรือร้น

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่าง จริงจัง (Active Participation Theory) ทฤษฎีนี้ กล่าวว่าความสามารถในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความ อยากจะเรียนรู้และมีส่วนร่วมถ้ามีความอยากเรียนรู้ และอยากมีส่วนร่วมมากความสามารถในการเรียน รู้ก็จะยิ่งมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยเทคนิคการ บรรเลงเดี่ยวโหวดและการถ่ายทอด ผู้วิจัยมีข้อ เสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งต่อไปดัง ต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผู้ที่มีความสนใจในเรื่องของการ บรรเลงเดี่ยวโหวด ควรนำผลการวิจัยไปปรับใช้เพื่อ ให้เกิดความไพเราะในการบรรเลง และนำเอาวิธี การถ่ายทอดและวิธีการฝึกปฏิบัติต่างๆ ไปปรับใช้ ให้เกิดความชำนาญ

1.2 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผล การวิจัย ไปเป็นฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นในการ ศึกษาค้นคว้า

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรทำวิจัยเรื่องการพัฒนาการ ประกวดเป่าโหวด

2.2 ควรทำวิจัยเรื่องสุนทรียภาพ ของเสียงโหวดในบทเพลงลูกทุ่งอีสาน

เอกสารอ้างอิง

- ทินกร อัครไพบูลย์. (2548). *ดนตรีพื้นบ้าน : อีสาน-ลาว-กัมพูชา แคนและเครื่องดนตรีอื่นๆ(ดนตรีพื้นบ้านสามเหลี่ยมมรกต.อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.*
- ธิดา แว่นประชา. (2547). *การพัฒนาแผนการเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้าน (โหวด)ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2544. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ปิยพันธ์ แสนทวีสุข และคณะ. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรดนตรีพื้นบ้านอีสานเรื่อง การเป่าโหวด. สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

- ทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บุลากร สมไสย เป็นผู้สัมภาษณ์, พฤศจิกายน 2555
- ถวิล ศรีกำพล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บุลากร สมไสย เป็นผู้สัมภาษณ์, ธันวาคม 2555
- บัญชา ชอบบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บุลากร สมไสย เป็นผู้สัมภาษณ์, มีนาคม 2556
- บรรทง ปัดลา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บุลากร สมไสย เป็นผู้สัมภาษณ์, พฤษภาคม 2556